

**KÉSZENLÉTI RENDŐRSÉG
NEMZETI NYOMOZÓ IRODA
KORRUPCIÓ ÉS GAZDASÁGI BŰNÖZÉS ELLENI FŐOSZTÁLY
KIEMELT ÜGYEK OSZTÁLYA**

Ügyszám: 29022/44-220/2015. bü.

**HATÁROZAT
a nyomozás megszüntetéséről**

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 296/B. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő, versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban büntett és más bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt, ismeretlen tettes ellen folytatott nyomozást, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (tov.: Be.) 190. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, figyelemmel a 190. § (2) bekezdésének első mondatára,

**- mivel a cselekmény nem bűncselekmény-
megszüntettem.**

A határozatot kézbesíteni kell:

1. dr. Schiffer András országgyűlési képviselő - 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19. - feljelentő
2. Párbeszéd Magyarországért Párt - 1061 Budapest, Paulay Ede u. 50. sz. - feljelentő
3. Tényi István - feljelentő
4. Pest Megyei Főügyészség

A határozat ellen a Be. 195. § (1) bekezdése alapján panasznak van helye, amelyet a közléstől számított nyolc napon belül a határozatot hozó nyomozó hatósághoz lehet benyújtani, azonban, - figyelemmel a Be. 195. § (2) bekezdésére - a feljelentő nem élhet panasszal a nyomozás megszüntetése miatt, ha a bűncselekménynek nem sértetteje.

INDOKOLÁS

Hatóságunk a fenti számú bűnügyben nyomozást folytat a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (tov.: Btk.) 296/B. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő, versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban büntett és más bűncselekmények elkövetésének gyanúja miatt, dr. Schiffer András országgyűlési képviselő, Tényi István magánszemély és a Párbeszéd Magyarországért Párt feljelentései alapján.

Dr. Schiffer András gazdasági csalás, hivatali visszaélés és hűtlen kezelés bűncselekmények gyanúja miatt tett feljelentésében az ELIOS INNOVATÍV Zrt. (1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 1. sz. 1. em. 6. ajtó) által Hévízen, Kalocsán, Mezőhegyesen és Szekszárdon kivitelezett közvilágítás korszerűsítéseket megelőző közbeszerzési eljárásokkal összefüggésben fogalmazta meg azon gyanúját, hogy az előkészítésben részt vevő SISTRADE Kft.-vel (7623 Pécs, Megyeri út 26. sz.) korábban fennálló személyi összefüggések miatt, a pályázat lebonyolítása során összejátszhatott a kiíró és az ajánlattevő.

Cím: 1903 Budapest Postafiók: 314 1062 Budapest Aradi u. 21-23.
Telefon: +36(1)443-5440, BM: 17-140; Fax: +36(1)443-5441
e-mail: kuo.titkarsag@nni.police.hu

Tényi István feljelentésében hűtlen kezelés gyanújának kivizsgálását kérte hatóságunktól, az ELIOS INNOVATÍV Zrt. valamennyi, feljelentését megelőzően lezajlott közvilágítás korszerűsítése miatt.

Szabó Tímea országgyűlési képviselő a Párbeszéd Magyarországért Párt nevében tett feljelentést, amelyben csalás gyanúját fogalmazta meg az ELIOS INNOVATÍV Zrt. által Keszthelyen elvégzett közvilágítási beruházással összefüggésben.

A nyomozás során a feljelentésben írt egyes cselekvőségekkel, illetve az egyes bűncselekményekkel kapcsolatban az alábbiak nyertek megállapítást:

1/a.) A Btk. 296/B. §-a szerint, aki a közbeszerzési eljárás, illetve a koncesszióköteles tevékenységre vonatkozóan kiírt nyílt vagy zártkörű pályázat eredményének befolyásolása érdekében az árak, díjak, egyéb szerződéses feltételek rögzítésére vagy a piac felosztására irányuló megállapodást köt, vagy más összehangolt magatartást tanúsít, és ezzel a versenyt korlátozza, versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban büntetett követi el.

A hatályos jogi szabályozás a közbeszerzési eljárásban a versenytársak között létrejött összehangolt magatartást tiltja, azaz az ún. horizontális kartell létrehozását, ahol is az ajánlattevők szükségképpen versenytársai egymásnak. A „vertikális kartell” – amelyről akkor van szó, ha a megállapodást a piaci rendszer különböző szintjein elhelyezkedő, a forgalmi folyamat különböző szakaszaiban működő vállalkozások kötik - az idézett törvényi tényállásba nem illeszthető. Ez adott esetben más bűncselekmény – a körülményektől függően – hivatali visszaélés, hűtlen kezelés, stb. gyanúját vetheti fel.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a 2014. évben Hévíz Város Önkormányzata *„Vállalkozási szerződés Hévíz Város közigazgatási területén belül építési beruházás közvilágítás korszerűsítés megvalósítására a KEOP-5.5.0/A/12-2013-0194 pályázati kódszámú Európai Unió pályázat keretében a Megrendelő által szolgáltatott kiviteli tervdokumentáció alapján”* néven,

Kalocsa Város Önkormányzata *„Kivitelezésre vonatkozó vállalkozási szerződés alapján Kalocsa Város közigazgatási területén belül, építési beruházás közvilágítás korszerűsítés megvalósítására a Megrendelő által biztosított kiviteli tervek alapján, a KEOP-5.5.0/A/12-2013-0226 pályázati kódszámú Európai Unió pályázat keretében”* néven,

Mezőhegyes Város Önkormányzata által *„Kivitelezésre vonatkozó vállalkozási szerződés alapján Mezőhegyes város közigazgatási területén belül, közvilágítás korszerűsítés megvalósítására a Megrendelő által biztosított kiviteli tervek alapján, a KEOP-5.5.0/A/12-2013-0184 pályázati kódszámú Európai Unió pályázat keretében”* néven, és

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata *„Tervezéssel vegyes vállalkozási szerződés alapján Szekszárd Város közigazgatási területén belül építési beruházás közvilágítás korszerűsítés megvalósítására a KEOP-5.5.0/A/12-2013-0235 és a KEOP-5.5.0/A/12-2013-0239 pályázati kódszámú Európai Unió pályázat keretében”* elnevezéssel közbeszerzést írt ki, a városok közvilágításának korszerűsítésére.

Az érintett önkormányzatoktól részben megkeresések, részben helyszíni lefoglalások útján beszereztük, majd elemeztük és értékeltük a közbeszerzések és előkészítésük releváns dokumentumait, tanúként hallgattuk ki a közbeszerzési eljárások lebonyolításában részt vevő hivatali ügyintézőket.

A közbeszerzések körülményeinek vizsgálata érdekében, a nyomozás során megkereséssel éltünk a közbeszerzési eljárások, köztük az inkriminált közbeszerzési eljárások felügyeletét ellátó Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és a Miniszterelnökség felé. A válaszok alapján megállapítottuk, hogy a felügyeleti szervek eljárása szerint a közbeszerzési eljárások szabályszerűen kerültek lefolytatásra, az észlelt kisebb súlyú hibák és pontatlanságok a felügyelet ellátásának keretében kijavításra kerültek.

Megkeresés útján tisztáztuk, hogy a vizsgált közbeszerzésekkel összefüggésben a Közbeszerzési Hatósághoz közérdekű bejelentés nem érkezett, a Közbeszerzési Döntőbizottság azokhoz kapcsolódóan jogorvoslati eljárást nem folytatott le.

Megkerestük a Gazdasági Versenyhivatalt is, aminek eredményeként megállapítottuk, hogy fogyasztói jelzés a közbeszerzési eljárásokban és az azok előkészítése során pályázó gazdasági társaságokkal összefüggésben nem érkezett, valamint versenyfelügyeleti eljárás sem került lefolytatásra.

A nyomozás során - dr. Schiffer András feljelentő erre irányuló indítványával összhangban - felvettük a kapcsolatot Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatát érintő közvilágítás korszerűsítéssel kapcsolatban közvetlen információval rendelkező dr. Hadházy Ákos Ányos önkormányzati képviselővel és tanúként vontuk be a büntetőeljárásba a szekszárdi közbeszerzés előkészítésének körülményeire vonatkozóan. Nevezett hatóságunk rendelkezésére bocsátotta az általa, Szekszárd MJV Önkormányzata FIDESZ frakciójának 2012. év augusztus hó 21. napi, rendkívüli frakcióülésén, a polgármesteri tárgyalóban (7100 Szekszárd, Béla király tér 8. sz.) titokban készített hangfelvételt, melyet elemeztünk és értékeltünk, továbbá a felvétel vonatkozásában igazságügyi hangszakértői véleményt szereztünk be.

A hangfelvételtől megállapítottuk, hogy az a közvilágítás korszerűsítési projektről való közgyűlési szavazást megelőzően készült, azon a képviselők és a polgármesteri hivatal más dolgozó a projekt előkészítésének, lebonyolításának részleteiről beszélnek. A felvételen elhangzik az ELIOS INNOVATÍV Zrt. közvilágítási ágazatvezetője, Mancz Ivette neve is. Dr. Hadházy Ákos Ányos tanúkihallgatása során - a frakcióülésen elhangzottakra utalva - a Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatát érintő közvilágítás korszerűsítéssel kapcsolatban a közbeszerzési eljárás ajánlatkérője, illetőleg ajánlattevője közötti összebeszélés gyanúját fogalmazta meg. Az e körben lefolytatott bizonyítás alapján azonban arra vonatkozó adat nem merült fel, mely dr. Hadházy Ákos Ányos saját következtetéseire alapított előadását alátámasztotta, megerősítette volna.

A vizsgált hangfelvételen semmiféle arra utaló közlés, kijelentés, vagy adat nem hallható, hogy Mancz Ivette-el, vagy az ELIOS INNOVATÍV Zrt. más képviselőjével olyan tárgykörben zajlott volna egyeztetés, amely a piaci verseny korlátozására irányult, vagy arra alkalmas lett volna, illetőleg amely az ajánlattevő számára jogtalan előnyt, avagy az ajánlattevő terhére jogtalan hátrányt eredményezett volna.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy még a fentiek bebizonyosodása esetén is a Btk. 296/B. §-a szerinti bűncselekmény a korábbiakban kifejtettek miatt (mivel a vertikális kartellezés nem bűncselekmény) nem lenne megállapítható.

Dr. Hadházy Ákos Ányos az általa csatolt felvételre hivatkozva tanúkihallgatása során kitért arra is, hogy az önkormányzat a pályázaton indulásához szükséges önerő előteremtésének finanszírozását előzetesen egyeztetette. A tanúnak a pályázati önrész biztosítására vonatkozó hivatkozását azonban az eljárást felügyelő szerv mellett a Jövők Energiája Térségfejlesztési Alapítvány megkeresésünkre adott válasza is határozottan cáfolta.

Ennek további kizárása vagy alátámasztása érdekében tanúként hallgattuk ki a frakcióülésen jelen lévő önkormányzati képviselőket, valamint elemeztük a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság üléseinek jegyzőkönyveit. A tanúkihallgatások és a jegyzőkönyvek elemzése során sem jutott hatóságunk birtokába olyan személyi vagy okirati bizonyíték, ami alapján bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült volna fel.

A vizsgált közbeszerzési eljárások során sikertelen ajánlatot tevő gazdasági társaságok vezetői tanúként kihallgatásra kerültek. E vallomások az ajánlattevők közötti összehangolt magatartásra vonatkozó adatot, körülményt nem szolgáltatottak, azaz a Btk. 296/B §-ába valójában beleillő (horizontális) kartellezés gyanúja nem igazolódott.

A nyomozás során az Európai Bizottság Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) hatóságunkhoz eljuttatott egy ismeretlen helyen és időben készült, többszörösen vágott hangfelvételt, amelyet elemeztünk, valamint igazságügyi hangszakértői vizsgálat alá vetettük. A felvételtől megállapítottuk, hogy az a jelen nyomozás során vizsgált cselekményekkel nem hozható összefüggésbe, az azon elhangzó beszélgetés-töredékek a rendelkezésre álló okirati adatok, felvett személyi bizonyítás alapján a vizsgálatot érintett közbeszerzésekhez nem voltak köthetők, azokkal kapcsolatos konkrét bűncselekmény gyanút nem szolgáltatott.

A vizsgált közbeszerzési eljárások előkészítésével, lebonyolításával, valamint az ELIOS INNOVATÍV Zrt. által elvégzett kivitelezéssel és annak eredményével összefüggésben - a fentiekben részletesen kifejtettek szerint - sem a versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban büntették, sem más bűncselekménynek a gyanúját megalapozó körülményt nem lehetett megállapítani.

A történeti tényállás teljes körű felderítése érdekében, a nyomozás során az önkormányzatok megkeresése útján megállapítást nyert, hogy a korszerűsített közvilágítás éves szinten több millió, nagyobb városok esetében több tíz millió forint összegű megtakarítást eredményezett. Így Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata esetében 43.118.730 forint, Hévíz Város Önkormányzata tekintetében 8.337.579 forint, míg Mezőhegyes Város Önkormányzata tekintetében 5.200.000 forint összeg volt az egy évre vonatkoztatott költségmegtakarítás.

1/b.) Dr. Schiffer András országgyűlési képviselő a feljelentésében hivatkozott hivatali visszaélés és gazdasági csalás megvalósulására.

Hivatali visszaélést az a hivatalos személy követ el, aki azért, hogy jogtalan előnyt szerezzen, vagy jogtalan hátrányt okozzon, hivatali kötelességét megszegi, hivatali hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél.

A nyomozás tárgyát képező cselekményekkel összefüggésben – az 1/a pontban kifejtettek szerint is - olyan hivatalos személy cselekvőségére utaló adat nem merült fel, aki hivatali kötelességszegést, hatáskör túllépést vagy egyéb, hivatali helyzettel való visszaélést követett volna el.

Hivatali bűncselekmény azon okból sem valósulhatott meg, mert a szolgáltatás megrendelési, szerződési feltételek meghatározása, az ezek alapján lefolytatott közbeszerzési eljárás, majd az azt követő szerződéskötés során eljáró hivatalos személyek közhatalmi funkciót nem gyakoroltak, csak tulajdonosi jogosítványokkal éltek. A további tényállási elemek közül pedig sem a tanúvallomások, sem a vizsgált hangfelvételek alapján nem állapítható meg jogtalan előny szerzésére, illetőleg jogtalan hátrány okozására irányuló célzat.

A felvett bizonyítás alapján az állapítható meg, hogy a vizsgált közbeszerzések során eljáró hivatalos személyek - Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2013. október 31. napján megkötött, a közbeszerzési eljárások lebonyolítására vonatkozó megbízási szerződése kivételével -, a rendelkezésre álló adatok szerint a tevékenységük kereteit meghatározó jogszabályok betartásával jártak el.

Gazdasági csalást az követ el, aki jogtalan haszonszerzés végett színlelt gazdasági tevékenységet végez, és ezzel vagyoni hátrányt okoz.

A nyomozás során megállapított történeti tényállás alapján az rögzíthető, hogy az önkormányzatok és a gazdasági társaságok közötti szerződések kapcsán minden esetben valós teljesítés történt, színlelt gazdasági tevékenységre utaló adat nem merült fel, és ilyet egyébként a feljelentések sem állítanak.

2.) A beszerzett okirati bizonyítékok és tanúvallomások alapján a nyomozás menetében adat merült fel arra, hogy a SISTRADE Kft. által, a szekszárdi közbeszerzéshez kapcsolódóan elkészített műszaki beavatkozási terv kétszeresen került elszámolásra, valamint, hogy a TENDER-NETWORK Zrt. (1101 Kőbányai út 45/A. sz. F. épület II. lépcsőház 3. em. 1. ajtó) úgy számolt el egy tanulmányért jelentős összeget, hogy az valójában nem is készült el.

Ezen cselekmények bizonyítottságuk esetén a Btk. 319. §-ába ütköző hűtlen kezelésnek minősülhetnek. Ezt a bűncselekményt az követi el, akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg és ebből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz.

Ennek vizsgálata érdekében helyszíni lefoglalásokat és tanúkihallgatásokat fogantatosítottunk. Az így beszerzett személyi és okirati bizonyítékok alapján kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy a Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata által kifizetett összegek mögött minden esetben valós teljesítés állt, a megkötött megbízási szerződések alapján az eredményes közbeszerzési pályázathoz kötelezően szükséges, tényleges munkavégzésen alapuló megállapításokat, beruházási költségvetési számításokat tartalmazó műszaki tanulmányterv, tendertervek, energetikai veszteségfeltáró dokumentumok, illetőleg energetikai tanulmányok elkészültek.

A fenti gazdasági társaságok által készített dokumentumokat a hévízi beruházással összefüggésben is megvizsgáltuk, bűncselekmény elkövetése ez esetben sem volt megállapítható.

3.) Tényi István feljelentésében kizárólag sajtóhíreket hozott hatóságunk tudomására, a feljelentés érdemi új információt, bűncselekmény gyanúját alátámasztó körülményt nem tartalmazott. A hivatkozott hűtlen kezelés gyanú a fentiek alapján nem nyert alátámasztást.

4.) Szabó Tímea feljelentése szerint a keszthelyi Csapás úton lezajlott közvilágítás korszerűsítés során az ELIOS INNOVATÍV Zrt. drágában szállította és szerelte fel ugyanazokat a típusú LED lámpákat, mint tette azt a budapesti Árpád fejedelem útján történt közvilágítás korszerűsítés kapcsán. A feljelentő álláspontja szerint ez család gyanúját kelti.

Csalást az követ el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz.

Az ELIOS INNOVATÍV Zrt., mint profitorientált gazdasági szereplő azon magatartása, hogy az egyik beruházás esetén drágábban nyújtják ugyanazt a szolgáltatást, mint egy másik beruházás esetén, büntetőjogilag nem értékelhető. A szabad piaci verseny körülményei között a szerződések általános és részletszabályainak megállapítása – adott esetben alkufolyamat eredményeként – a szerződő felek szabad akaratelhatározásán alapszik. Az alkufolyamat során a megrendelő az árak leszorításában, a vállalkozó pedig értelemszerűen profitjának maximalizálásában érdekelt. Ezen túlmenően az egyes beruházások során csak egyedileg lehet vizsgálni, hogy az egyes munkafázisoknak milyen költségei vannak. Önmagában tehát az árkülönbség sem jogtalan haszonszerzési célzat megállapíthatóságát, sem pedig a tévedésbe ejtés, mint elkövetési magatartás megvalósulását nem alapozza meg, ezért a feljelentett magatartás sem csalásként, sem egyéb bűncselekményként nem minősülhet.

A lefolytatott bizonyítás eredménye alapján Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2013. év október hó 31. napján megkötött, a közbeszerzési eljárások lebonyolítására vonatkozó megbízási szerződése kapcsán, hűtlen kezelés vétség elkövetésének gyanúja merült fel, melynek tekintetében az eljárás elkülönítésre került. Egyebekben megállapítást nyert, hogy a nyomozás során vizsgált történeti tényállások alapját képező cselekmények nem bűncselekmények.

Tekintettel a fentiekre, a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Budapest, 2016. május 25.

Pál Anikó
Pál Anikó c. r. alezredes
mb. osztályvezető